

Muistiliiton teesit hallitusneuvotteluihin valmistautuville puolueille

MUISTISAIRAIDEN JA HEIDÄN LÄHEISTENSÄ IHMISARVOINEN ELÄMÄ ON TURVATTAVA

- 1) OIKEUS ELÄÄ KOTONA OMAN NÄKÖISTÄ ELÄMÄÄ** Muistisairaiden ihmisten mahdollisuus elää omannäköistä elämää on turvattava. Riittäväillä kotihoidon palveluilla ja kuntoutuksen tuella taataan oikeus asua omassa kodissa niin pitkään kuin muistisairas henkilö itse haluaa ja se on hänelle turvallista. Sairaus ei myöskään saa viedä oikeutta olla näkyvä osa yhteiskuntaa ja osallistua lähiyhteisön elämään. Muistisairaalla henkilöllä tulee olla oikeus vertaistukeen, jota muistiyhdistykset tarjoavat. Erityistä huolta on pidettävä yksin kotona asuvista muistisairaista henkilöistä.
- 2) OIKEUS PALVELUASUMISEEN JA ITSEMÄÄRÄÄMISOIKEUTEEN**
Kun voimavarat kotona asumiseen vähenevät eikä oma koti ole enää paras paikka elää, on muistisairaalla henkilöllä oltava mahdollisuus muuttaa yhteiskotiin kuten palvelutaloon. Palvelutaloja tulee olla tarvetta vastaavasti. Yhteisöllinen tehostettu palveluasuminen, ”yhteiskoti”, turvaa muistisairaalle hänen omista tarpeistaan ja elämäntavastaan käsin suunnitellun riittävän hoidon, palvelun ja kuntoutuksen. Muistisairaiden ihmisten itsemääräämisoikeutta vahvistetaan säätämällä laki itsemääräämisoikeudesta.
- 3) SOTE-RAKENTEIDEN ON HUOMIOITAVA MUISTISAIRAIDEN HYVÄ HOITO JA TUKI**
Uudistettavien sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteiden lähtökohdانا tulee olla asiakaslähtöisen palvelujärjestelmän turvaaminen. Tuen, hoidon ja hoivan perustana on oltava muistisairaana ihmisen tarpeet ja kuntouttava hoito-ote. On kiinnitettävä huomiota muistisairauksien ennaltaehkäisemiseen ja oikea-aikaiseen diagnosointiin, hoitoon ja tukeen, henkilökunnan muistiosaamiseen ja asiantuntemukseen sekä henkilökunnan riittävyyteen ja asenteisiin. Sote-rakenteiden uudistamisen myötä syntyvät uudet tuottajayksiköt eivät päätöksillään saa uhanalaistaa hyviä ja toimivia palvelu- ja tukiverkostoja. Kolmannen sektorin tuottama vertaistuki ja asiakaslähtöiset palvelut on otettava osaksi kansalaisyhteiskunnan palvelurakennetta.
- 4) OMAISHOIDOLLE HYVÄT EDELLYTYKSET**
Muistisairaana omaishoitaja on useasti itsekkin iäkäs henkilö ja siksi hänen hyvinvoinnistaan ja terveydestään huolehtiminen ja monipuolinen tuki ovat olennainen osa hyvää omaishoittoa. Yhtenäisten palkkioiden, vapaa- ja lomajärjestelyjen sekä terveyshuollon kehittämisen ohella on käytettävä hyväksi kolmannen sektorin mahdollisuudet palveluiden, osallisuuden ja vertaistuen järjestämiseen. Resursointi ihmisläheiseen omaishoittoon on panostusta ihmisarvoiseen elämään.

5) KANSALAIJÄRJESTÖT TARVITSEVAT RAHOITUKSEN

Muistijärjestöt kuten muutkin sosiaali- ja terveysalan kansalaisjärjestöt tarvitsevat yhteistä hyvää tuottavaan toimintaansa riittävän ja luotettavan rahoituksen. Nykyinen rahapelijärjestelmä ja rahapelimonopoli on säilytettävä. RAY-avustukset on jatkossakin ohjattava suoraan sosiaali- ja terveysalan järjestöille.

6) SUOMESTA MUISTIYSTÄVÄLLINEN

Muistisairaudet ovat yksi kansansairauksistamme. Väestön ikääntyessä muistisairauksia sairastavien suomalaisten määrä kasvaa. Heidän hyvään hoitoon ja tukeen tarvitaan entistä enemmän resursseja ja asiantuntemusta. Kansallisessa Muistiohjelmassa (STM 2012) kuvataan miten muistiystävällistä Suomea rakennetaan vuoteen 2020 mennessä. Muistiystävällinen Suomi on saavutettavissa valtion, kuntien ja kolmannen sektorin päämäärätietoisella ja sitoutuneella yhteistoiminnalla. Muistiystävällisen Suomen rakentaminen on kaikkien suomalaisten yhteinen ponnistus.

LISÄTIETOJA:

Järjestöjohtaja Anna Tamminen, anna.tamminen@muistiliitto.fi, 040 455 1330

Asiantuntija Kirsti Kuusterä, kirsti.kuustera@muistiliitto.fi, 044 7277 400

Projektipäällikkö Olli Lehtonen, oli.lehtonen@muistiliitto.fi, 050 524 2190

MUISTILIITTO RY

Toiminnanjohtaja Eila Okkonen,

eila.okkonen@muistiliitto.fi, 040 455 1329

Suomessa arvioidaan olevan n. 130 000 muistisairasta henkilöä. Heistä työikäisiä on 7 000-10 000. Vuosittain sairastuu yli 13 000 suomalaista. Dementia-oireyhtymään johtavia eteneviä muistisairauksia on useita, joista Alzheimerin tauti on yleisin. Kun muistisairaiden ihmisten läheiset huomioidaan, voidaan muistisairauksien arvioida koskettavan lähes miljoonaa suomalaista. Väestön ikääntyessä muistisairaiden kansalaisten määrä jatkaa kasvuaan.

Muistiliitto ry on muistisairaiden ihmisten ja heidän läheistensä etujärjestö, jonka tarkoituksena on edistää näiden ryhmien elämänlaadun ja hyvinvoinnin edellytysten toteutumista. Muistiliiton 43 jäsenyhdistyksellä ympäri Suomen on noin 13 000 jäsentä.

MATERIAALIA:

www.muistiliitto.fi

[Kansallinen muistiohjelma, STM 2012](#)

[Kansallinen omaishoidon kehittämisohjelma, STM 2014](#)

[Muistisairaudet: Käypä hoito –suositus, Duodecim 2010.](#)

www.thl.fi/vanhuspalvelulainseuranta